

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 1. ANULU XVIII. N. 323/II

Telegrafulu esu de done ori pe septemana: Joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura: foiei pe afara la c. r. poste, cu ban-ga'ta prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-tru celalalteparti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 13 Ianuaru 1870.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu . . . era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. entru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“.

Cu inceputulu anului 1870, se deschide prin acest'a prenumeratiune noua la acest'a foia.

Atragemu atentionea onoratului publicu ca in anulu urmatoriu, fiindu sinodu archidiecešanu in primavera si congressu metropolitanu in toamna, „Telegrafulu Romanu“ va fi de interesu deosebitu din acest'a privintia. Elu va fi diuariulu celu mai de aproape de lucrările acestoru reprezentanti natiunali bisericesci si prin urmare i va fi cu putintia ale si aduce mai ingraba de catu ori care altu diuariu romanescu.

„Telegrafulu Romanu“, va esi ca si pana acum de doue ori pe septamana Joi'a si Duminec'a — Pretiulu abonamentului e:

Pentru Sabiu pe anu 7 fl., pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Transilvania si Monarchia austro-unguresca pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romania si straintate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rogati a nu intardia cu tramitarea prenumeratiunilor.

Adresele ne rogamu a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiunea ni se tramite francate — adresandu-le deardreptulu la

Editor'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiu.

La anulu nou.

Obiceiulu este ca in momentulu schimbarei anului sa faca fia-cine o reprivire preste celu trecut. Dela acest'a limite, intre trecutu si viitoriu, sa mai arunce odata privirea pre cale inapoi, ca sa-si pota lua unu resumatu din cele intemperate, in viitorulu, in care au a se intempra alte lucruri inca pote numai aspirate.

Noi de asta data incredintiamu urmarea acest'a fia-caru'a si iute ne intorcemu privirea spre viitoriu, carele cu catu e mai nechiaru, cu catu e acoperitu de veluri mai grose, cu atat'a trebuie sa ne apropiamu de elu mai cu precautiune, mai pregatiti, pentru ca la totu pasulu ce-lu vomu calca spre cele aspirate sa aflamu unu drumu liberu de ori-ce poticnela si pregatitu de a ne duce la tient'a nostra dorita.

Tient'a nostra este prosperarea nationale.

Acest'a este curendu pronunciatu. Insa dupa ce stamu a medita catu de putienu asupra firei si partiloru ei, vedemu, ca ne aflamu inaintea unei opere, carea da de lucru la atatea milioane, din cate se compune natiunea nostra. „Tantae molis erat romanam condere gentem“

Este de multu de candu apucati de vertejulu politicu, abia ne mai remane tempu, de a medita celu putienu asupra altoru afaceri de natura mai putienu politica. Deci acum candu stamu inaintea unei parti a viitorului si avemu inaintea nostra unu operatu mare de privitu si studiatu sa ne incercamu putienu si la analis'a lui.

Partea cea dintai a modulu vietiei a fia-caru poporu stabilu e agricultura.

Scimu cu totii in ce stadiu se afla acestu ramu de viatia la noi. Tempurile au modificatu la noi putienu instrumentele si modulu lucrarei pamentului, decum s'a perpetuatu ca o traditiune din tata in fiu inca da prin seculi celoru prime colonie romane.

Astadi vedemu ca lumea civilisata lucra cu atat'a diligentia pana si la instrumentele pentru dis-

trugerea vietiei omenesci. Pusci cu acu si alte feluri de sisteme; tonori de cari se umplu pre dinapoi si alte feluri de arme se inventeza mai pre fia-care di. Noi sa luamu notitia despre tote aceste si se ne dicemu, ca deca omenimea inainteza in perfectiunarea unoru lucruri, cari numai indirecte i servescu spre ore care folosu, nu e detorint'a cu atatu mai mare a fia-caru omu si a fia-caru poporu de a se interesa, de a primi, de a introduce la sine moduri de lucrare, instrumente de acele ce nu distruescu, ci construescu societatea omenesca?

Tieranulu nostru e forte lucratoriu. Decum se desprimivereza elu e, in fia-care di, mai tote 24 orele pre campu. Si cu tote aceste sporesce putienu. Trebuintiele lui s'au mai immultitu si chiaru si acele cari nusu mai multe ca de alta data s'au mai scumpitu, pentru ca bratiile cele estine de alta data se rasescu pre di ce merge; ele se impartu la lucrarea drumurilor de feru, se impartu, de-si inca incetu si putienu, la industria, se impartu si se voru impartu la fabrici ca lucratori cu mai multa tignela si venitu mai siguru.

Impregiurările aceste trebuie se indemne pre agricultorii nostri la modificari, la procurarea mijloceloru, prin cari cu bratie mai putiene se pota produce, deca nu mai multu, deca atata catu au produsu mai inainte spre a-si pute sustiene ecuilibrulu intre venitu si erogate.

Altu ramu de vietia este celu alu economiloru de vite. Situatiunea topografica, geografica a tieriei si chiaru si cea politica a avisatu pre o multime de omeni la cultura acestui ramu de vietia. Durere, ca acei-a-si omeni nu l'au sciutu esplota din destulu. Pentru ca pre candu ei produceau lucruri necesari pentru industria, se opreau numai la productiune si mai departe folosulu celu mai mare, celu castigatu cu mai multa comoditate trebuia sa treca in manile altora. Astadi situatiunea politica si in parte si cea economica ingreunaza pasu de pasu cultura viteloru in modulu de pana aci. Viitorulu pretinde si dela acesti ce se ocupa cu densulu o precegetare matura, ca ce e de facutu; aici a lasa sa se gramadesca evenemintele, fara de a le preveni cu ce-va coresprndietoriu impregiurailoru celoru noue, este atata catu a se lasa respectivii sortiei se faca ce va voi cu densii. Avisulu ce li-lu da teritoriulu ce-lu locuescu este, ca de aici, adeca din acesti ce se ocupau mai inainte cu economi'a de vite, are sa iese contingentulu celu mai mare de acei individi, cari au sa imbratisieze industria. Apele cele multe si limpezi ce traversaza mai la fia-care doue-dieci de pasi siesurile dela polele carpatiloru, padurile si muntii cu diferite minerale, cari vinu intr'ajutoriu industriei, suntu totu atatea indigitatiuni catra ramulu acest'a de vietia si apoi acei multi, cari conoscu din desele loru calorii strainetatea, suntu totu asi de apti de a desvoltati din tensii intreprindietori, cari se fia mijlocitorii intre producentii industriei si, incatu cere trebuinti'a, intre producentii producteloru, din cari se faca industri'a manufacturale.

Acestu ramu sociale este comerciulu. Acest'a, ne spunu cei betrani, pre tempurile candu monopolulu „cultivatoriloru orientului“, (a celoru cari dumei prin sisteme opritorie scieau si puteau sa faca ce-va) nu suferea, in puterea legiloru positive, industria si comerciulu in manile romaniloru, nu puteau sa porte nici industria nici negociu, se facea de romani sub firma grecesca. Inse se facea in mesura mare. Deca ne preumblamu numai pre vre-o cate-va strade mai de capetenia ale Sabiului, aflamu ca casele din deceniele trecute, cari suntu zidite mai cu gustu si mai cu simetria suntu zidite de comercianti romani. Astadi abia mai suntu vre-o optu firme romanesci in

Sabiu. Acest'a e unu esemplu singuraticu si ni se pare ca si in multe alte parti comerciantii romani in locu sa se immultiasca se imputienaza. Viitorulu insa si in privintia acest'a ne chiama cu deosebire pre romanii cei din imperiulu austro-ungarescu catra acestu ramu, pentru ca elu este acei'a, carele, purtatu cu buna chibzuire, nu aduce numai buna stare, dara individulu respectivu i deschide conoscenti'a lumii intregi si a referintieloru ei materiali. Acest'a stare produce pre cetatenii ei practici si folositori, pentru ca ei se puna in miscare productiunea tieriloru celoru mai diverse spre folosulu partiloru acelu de lume, cari se punu in contactu prin ei.

Inteliginti'a, si cea preotiesca si cea mirena, nu ovomu contrage cu ocaziunea acest'a in cadrulu privirei nostre de anulu nou, pentru ca ea, precatu o ierta impregiurările, face destulu si pre terenu politicu si pre terenu natiunali-bisericescu. Candu celelalte ramuri amintite pana aci aru fi in alta stare, atunci si catra ceste din urma amu mai adange unele postulate. Totu ce amu pote dice in acestu locu este, ca incepe a se simti in ambe directiunile inteligintiei unu feliu de recela catra imbratisarea literaturii natiunali, de unde urmeza ca barbati multi, cari aru pute pasi cu ceva folositoriu pre ori care terenu alu sciintieloru, se retragu in fati'a recelei seu de totu, seu se decudu pre a nevoia a eda vre unu opu. Ei se temu ca opulu loru dupa trecerea a catoru-va esemplare are se remana pentru anticuari, seu, ca marfa morta se cuprinda locu in vre unu magazin. Din acest'a urmeza apoi si a don'a dauna nationale, ca omeni, cari cu ori si ce pretu voiescu se faca reclama, pasiescu in publicu cu cate o compilatiune seu cu nisce idei scrintite, sub titulu si firme grandiose, incatu serbadiescu cu scrierile lor si putienu gustu ce mai este la unii altii catra literatur'a nostra. Reulu acest'a, in interesulu viitorului nostru, este dator'a inteligintiei de alu opri prin sinceritatea ei. Se intempra adese sa vedemu aparandu opri mediocre, inse fiindu ca autorulu e favoritul unei partide politice ori sociale, fara de a i se ceti opulu de cineva si fara de alu judeca dupa valoarea lui este trambiatu in publicu pre langa nisce epitete stereotipo de „sublimu“ etc.; din contra deca autorulu unu opu bunu nu are nocirea de a fi favoritul trambitasiloru, apoi siede cu elu. Odata inteliginti'a sincera, si dandu-si parerea in publicu dupa cum afla in realitate unu opu, folosesce siesi, folosesce autorului, carele si pote indrepta erorile si in fine folosesce publiculu celu numerosu, carele se invatia si elu a nu lua totu ce se tiparesce de adeveru, ci i se atrage prin criticatiune atentione asupra scaderiloru si asupra bunatatiloru din literatur'a sea si prin acest'a dovine si elu in ore care mesura judecatoriu asupra tesaurulu literaturii sele.

Precum se vede din cele de mai susu partea esentiale a unu diuariu politicu o amu trecutu de asta-data cu vederea.

Amu disu la multe ocaziuni, candu ne-a fostu vorb'a despre politica, ca noi avemu inaintea ochiloru numai pre cea nationale. Deci si de asta data totu asi dicemu. Si in locu de a ne cufunda prin stepele cele sterpe ale conjecturailoru intre sistemele politice, noi cu tota seriozitatea strigamu conationaliloru nostri: meditati asupra celoru dise de pana aci, indreptati-le, mai amplificati-le si apoi puneti-le in lucrare si ve-ti folosi natiunei de o miia de ori mai multu deca cu diece programe de dualismu, multalismu seu centralismu si cate ismuri mai suntu. Si credemu ca acest'a va fi gratulatiunea cea mai fertile ce o pote aduce cine va unei natiuni in secululu nostru, carele a intratu deja in unulu din ultimele decenii ale sele, in

1870.

Evenimente politice.

Ministrii din Cislaitani'a sunt provocati de M. S. a purta' faca provisoriu afacerile si mai departe.

Confiniile militare dau de lucru in cercurile respective. Deputatii senatului imperiale incepu a se interesá de afacerea acést'a. Unu deputatu din stâng'a extrema are de cugetu se faca o interpelatiune in un'a din cele mai de aproape siedintie in privint'a transformárei regimentelor confinari in provincia civile si adeca :

1. Déca regimulu cislaitanu are cunosointia despre o invoire facuta cu ministeriulu ungurescu pentru transpunerea confinielor militare in administratiunea jumetát'eí ung. a imperiului si 2. ce feliu de mesuri are de cugetu se itreprinda ministeriulu, pentru cá se apere interesele regatelor si tierioru reprezentate in senatulu imperiale.

Din Dalmati'a se scrie la „N. Fr. Ll.“ ca pacificatiunea nu merge asiá dupa cum o descriu oficiósele ; din contra Crivoscianii amána continuu termirii fipsati pentru intalnire cu comisarii imperatesci si facu mina de a prelungi lucrurile pána in prima-vérea, cându voru a reincepe lupt'a de nou.

Archiducele Albrecht se afla la Parisu. Caletori'a acést'a are diverse interpelatiuni. Unii o aducu in legatura cu candidatiunea archiducelui Victoru la tronulu vacantu din Spani'a.

Comisiunea de adresa a casei magnatilor din Translaitani'a.

La siedinti'a comisiunei, emise spre elaborarea adresei, din 7 lun. c. n., cárei'a a presediatu cavalerulu de Schmerlig, au luat parte, afara de min. Dr. Berger ministeriulu intregu.

Referintele, cont. A. Auersperg, propune proiectulu de adresa compusu de comisiune. Acelu proiectu accentuéza, dupa cum se spune, in modu categoricu, sustinerea constitutiunei, lips'a de reforme la alegeri, fára inse de a trece in detairi, in privint'a nesuintieloru de complanare contine proiectulu unu pasu, care arata, ca ce au fostu cu putintia s'a facutu.

Adres'a s'a desbatutu paragrafu de paragrafu si in fine s'a primitu fára schimbári insemnate de majoritatea comisiunei.

Minoritatea, constatátoria din principele Czartoryski, princ. Jablonowski, pr. Lobkowitz, pr. Schwarzenberg si contele Kufstein, dechiará ca de vreme ce nu are sperantia a reusi cu parerea sea, se va retiené dela ori si care desbatere in comisiune si va presentá casei votulu minoritát'eí, a-lu cáruí, aperatoriu e anuniatu princ. Lobkowitz.

Ministrii n'au luat parte la discussiune, nici n'au fostu provocati de cátra vre-unu membru alu comisiunei a se pronuncia in óresi-care privintia ; presiedintele min. cont. Taaffe si-au esprimitu sperantia cá in 14 zile va puté publicá pacificatiunea deplina a Dalmatiei, prin care dechiaratiunea comisiunei inse nu s'a vedintu silita a schimbá teostulu adresei, de vreme ce, dupa parerea comisiunei, e de a se tiené in vedere numai starea presenta a lucrurilor.

Si asiá si-a finitu comisiunea afacerile sele intr'o siedintia ; spre desbaterea proiectulu de adresa va tiené cas'a siedintia, dupa cum afláma din isvoru siguru, inca in septamán'a acést'a.

Comitetulu Asociatiunei pentru literatur'a si cultur'a poporului románu cu privintia la punerea in lucrare a regulárei mijlóceloru spre ajungerea scopulu asociatiunei ne tramite urmatórele :

Nr. 295 din 1869.

Pré stimate Domnule !

Adunarea generala IX. a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romána si cultur'a poporului románu, in siedinti'a sea a II. tienuta in Siomcut'a mare in 11 Augustu 1869 a primitu prin conclusulu seu de sub p. XV. alu protocolulu respectivu, reproducu in fói'a Asociatiunei „Transilvani'a“ nr. 20 din 1869, regulamentulu alaturatu aici sub % de alu seu, si a concedintu esecutarea acelu'a, comitetulu Asociatiunei.

Voindu deci comitetulu a corespunde insarcinárei acestei'a, a couchisu in siedinti'a sea de astadi :

I. Formarea si arondarea despartimenteloru cercuali din tóte acele districte, comitate si scaune asupr'a cáror'a se estinde dupa statutele Asociatiunei, teritoriulu acestei'a, va se dicea : sa se formeze cáte unu despartimentu cercuale :

- 1. in Brasiovu din districtulu Brasiovului si scaunulu Treiscaune (Háromszék) ;
- 2. in Fogarasiu din districtulu Fogarasului, scaunulu Cohalmului si scaunulu Cincului ;
- 3. in Sabiiu din scaunulu Sabiului ;
- 4. in Sebesiu din scaunulu Merceurei, alu Sebesiului si alu Orastiei ;
- 5. in Hatiegu din tienutulu Hatiegului ;
- 6. in Dev'a din tienutulu Devej, Uniadórei si alu Dobrei ;
- 7. in Abrudu din tienutulu Albei inferióre de susu, séu alu intregiloru munti apuseni ;
- 8. in Belgrádu din cealalta parte a Albei inferióre ;

- 9. in Bai'a de Crisiu din comitatulu Zarandului ;
- 10. in Clusiu din comitatulu Clusului ;
- 11. in Simleulu Silvaniei (Szilágy-Somlyo) din Crasn'a si Selagiu ;
- 12. in Deesiu din comitatulu Solnocului interioru ;
- 13. in Gherla din comitatulu Dobacei ;
- 14. in Siomcut'a mare din districtulu Cetátiei de piétra ;
- 15. in Naseudu din districtulu Naseudului ;
- 16. in Bistriti'a din districtulu Bistritiei ;
- 17. in Reghinulu sasescu din comitatulu Turdei de susu ;
- 18. in Turda din comitatulu Turdei de josu si din scaunulu Ariesiului ;
- 19. in Muresiu Osiorheiu din scaunulu Muresiului ;
- 20. in Blasiu din comitatulu Cetátiei de balta ;
- 21. in Sighisiór'a din comitatulu Albei superióre si din scaunulu Sighisiórei ;
- 22. in Mediasiu din scaunulu Mediasului si alu Nocrihiului.

II. Cá prin unu cerculariu indreptatu cátra colectorii Asociatiunei, cá organele acestei'a, aflatori in susu numeratele despartimente, séu — neflándu-se in vre-unu despartimentu colectoru — adresatu cátra alti barbati de incredere, si cunoscuti de zelosi in promovarea binelui publicu, sa se provóce acesti'a a conchiamá pre o di anumita, membrii Asociatiunei, intrég'a intielegintia si pre fruntasii din despartimentu, in loculu resiedintiei comitetulu cercuale spre acelu scopu, cá dupa intielesulu regulamentulu, la olalta se constitue comitetulu cercuale, care va avé a face arctare despre infintinrea sea numai decátu comitetulu Asociatiunei, apoi se va ingrigi despre infiintiarea agenturilor comunale, si de aplecarea celorlalte dispusetiuni din regulamentu.

III. Cá in fiecare despartimentu sa se imparta 80 de exemplarie ale regulamentulu la sciutorii de carte prin colectorii Asociatiunei séu prin alti barbati de incredere.

Deci aducánduti-se acestea concluse la cunosointia, esti amicabilmente pofitu, ale primí in parte de indreptariu, iéra de alta parte a lucrá conformu acelor'a, a te pune adeca fára întârdiare in cointielegere cu cei-alti colectoru ai Asociatiunei, séu cu alti barbati de ai nostrii de distinctiune, locuitori in despartimentulu, de care te tieni Prestimatu Domni'ata, si fipsándu cu acesti'a o di, se conchiamati pre diu'a a ceea, pre toti membrii Asociatiunei, pre intielegintia si pre fruntasii ro-

FOISIÓRA.

Epistol'a seniorului Cocsu episcopu de New-Iorcu adresata papei, aprópe de fiitorulu conciliu ecumenicu.

(reprod. dupa „Fói'a oficiala biser.“)

Prea respectabilulu Pius, episcopu Romei vechi si metropolitu ; si, altcum, cu favórea consilieloru ecumenice, patriarchu, primatu, avendu iurisdictione asupr'a provinciiloru suburbiale din Itali'a meridionala ; gratia si pace fia-ve in de ajunsu.

Venerabile confrate !

Adresándu-me voue fára a ve dá titlurile diplomatice pre care suveranitatea vástra temporal le-au facutu cunoseute in lume, eu n'amu intentiunea de a nu ve pázi respectulu. Inse positiunea mea de episcopu americanu de ritulu anglicanu nu-mi da nici de cam dreptulu de a ve apropiá in rolulu vostru de rege. Eu nu n-si avé decátu a face, nimic'a mai multu, decátu a ve recunóscé functiunile pre cari vi le-au insusitu óre-care biserici latine, cá la siefulu loru spiritualu. Cátu e pentru mine, eu nu v'asi cunóscé decátu cá episcopu alu Romei si patriarchu prin dreptulu canonieu, cu atát'a mai putienu cá sucesoru a unui Nicolau séu a unui Hildebrand, decátu sucesoru a lui Linus, a lui Clementu si a stului Gregoriu. Cá astfelu, voi aveti, eu o recunosc, pretensiuni fórte juste de a ve respectá ; si, din care cauza, ve scriu cu precautiunile detorite demnitát'eí vástre canonice, vorbindu-ve cu totulu, dupa stilulu primitivu, cá la confratele meu in episcopatulu universalu, cáruí'a spiritulu sántu i-au incredintiatu guvernamentulu bisericeí

catolice. Ocasionea ce me aduce de a ve scrie este acést'a : A-ti publicatu, cu dat'a din 29 Iuniu 1868, óre-care epistole, in care esindu-ve din limitele afaceriloru vástre locale si provinciale, v'ati adresatu pána la unu punctu óre-care la tóta ras'a omenésc'a. — Intentiunea vástra declarata in acele epistole aru fi de a se aduná totius catholici orbis antistites (tóta sum'a arhierieloru catolice), intr'unu consiliu pre care a-ti dori a-lu considera cá ecumenicu. Eu nu potuin a renuncia nici de a nu participá la ras'a omenésc'a pre care o amenintati, nici la episcopatulu catolicu, despre care faceti o mentiune mai particulara. Eu n'amu d'ora necesitate de alta scuse, pentru cá se ve respundu in calitate de episcopu si omu.

Déca nu v'eti fi adresatu decátu la episcopii de confessiunea tridentina, adeca la acei ce se numescu „a bisericeí catolice romane“, biserica ce-si trage originea sea dela consiliulu de Tridento, atunci nu s'aru fi datu locu la nici unu respunsu din parte-mi. Dara a-ti adoptatu limbagiulu temporiloru primitive ; v'ati servitu de termini din simbolulu din Nice'a a cáruí sensu este definitu ; si in acestu sensu trebuie se ve ascultu. In acestu simbolu „biserica catolica“ — Istori'a trebuie se ve fi invetiatu bine, voies-ce a dice, o biserica unde nici unu episcopu n'are nici o superioritate asupr'a confratiloru sei. Nici unu consiliu a acestei bisericeí n'au fostu nici odata adunatu de unu episcopu alu Romei ; si in acést'a biserica simbolile suntu neschimbate. Deci déca ve numiti catolicu, nu aveti dreptulu de a intrebuintá termini de acei'a in unu sensu diferitu de váloréa loru si de intentiunea loru primaria. Permeteti-mi deci, mai întâiu, de a ve intrebá prin ce autoritate a-ti convocatu pre toti

episcopii a tóta lumea catolica, a se intruni cu voi in consiliu. Canónele antice au marginitu provinci'a vástra in regiunea suburbiana a Italiei impreuna cu insulele in apropiere. Mai incolo, st. Ciprianu dice : Episcopatus unus est cujus a singulis in solidum pars tenetur, (episcopatulu este unulu care parte se tiene de fia-care intacta). Ea nu scie déca episcopatulu catolicu v'aru fi conferatu autoritatea de a convocá. Mi se pare ca n'ati obtienutu nici invoirea episcopulu Romei nóue, nici a episcopiloru scauneloru apostolice din orientu. Se dice din contra, ca acei'a au desaprobatu condit'a vástra, dupa cum o facu si eu in numele umilitu alu rangului.

Este adevératu ca episcopii de Halidon au recunoscutu o primatiune óre-care de onóre apartienetória scaunulu vostru „pentru ca erá capitala imperiala“ ; dara au conferitu totu aceleasi privilegii scaunulu din Constantinopole „pentru ca erá Rom'a nóua.“ Acést'a i sensulu tuturoru canóneloru facute in cele patru concilii mari, pre care st. Grigoriu predecesorulu vostru, nu in papotate ci in patriarchatulu vostru legitimu suburbianu, le venerá totu asifeliu dupa cum si pre cele patru evangeliu. Sunteti deci voi mai superiori decátu elu, voi care ve ingrigiti asiá de putienu de aceea ce au ordinatu acele sínóde, cá se tratati pre confratii vostri in episcopatu intr'unu modu cu totulu contrariu canóneloru catolice ?

In locu de a solicitá, celu putienu, consentimentulu scauneloru antice si apostolice a orientuluí, voi a-ti cutezatu a adresá cuventulu confratiloru vostri in episcopatulu catolicu, dupa ide'a si consultulu óre-cároru demnitari ai episcopiei vástre, pre cari-i numiti cardinali.

mași din despartimentul Domniilor Văstre, la locul resedintei subcomitetului, unde lucrându conform dispozițiilor din regulamentul alăturat, să corespundă ulteriorului cuprinsu din concludu citatu su : II.

Domnii, cari vor primi acelea 80 de exemplare ale regulamentului, destinate pentru scriitorii de carte din despartimente, se aiba bunătate a le împarti numai decatu între aceia, că să se pōta ceti și studia înainte de convenirea in locul subcomitetelor.

Din ședința comitetului Asociației transilvane, ținuta in 7 Decembre 1869, in S a b i i u.

I. H a n n i ' a
V. pres.

N. R u s u
Secr. II.

Dela Conciliu.

In „Presse“ cetim o epistola interesanta in caus'a iesuitilor. Episcopulu din Grenobl au avutu cu episcopulu austr. Strossmayer o sfada. Cuvintele celui din urma, indreptate cātra iesuiti, au datu ansa cardinalului Capalti a intreveni, și inca cu cuvinte de totu nemoderate și nepotrivite. In decursulu atacurilor contra iesuitilor au fostu ținuta privirea tuturor asupra lui Beckx, generalului iesuitilor, carele prin ținut'a sea cu ocașiu-ne acēst'a pre toti i-a pusu in nimire; nu numai ca a tacutu, dera chiaru nici faci'a pre unu momentu nu s'a schimbatu. Multi erau de parere, ca acestoru atacuri va urmā din partea papei unu „monitum“, prin care se va face membrilor conciliului cunoscutu ca nemoderarea nu corespunde demnității și scopului santei adunāri.

In locul scelui monitu s'au ivitu inse determinarea nestramotavera a regulamentului constatoriu din 103 de puncte. Unulu dintre acestea puncte e de mare interesu, căci prin acel'a se comanda dignitarilor, a-si dā votulu fiesce-care prin voce audivera inaintea papei; va se dica, volens nolens, trebuie sa te invoiesci, baremu „sub conditione.“

Despre aceea episoada scrie mai departe: Vorbirea episcopului Strossmayer e de totu insemnata și a facutu impresiune mare. Cuventarea cea fluenta a duratu mai bine de o ōra, fāra de a ostēni pre ascultatori sēu a-i face nepacienti.

Mai multi de 200 de episcopi sa-si fi aretatu recunosciat'a cātra vorbitoriu, parte in persōna, parte prin cārti de visita. Indata ce s'au auditu cuventulu lui Strossmayer in orasio, au urmatu invitāri preste invitāri, in cele mai elegante salōne, in cele mai alese cercuri. Tōte acestea se parā a fi unu respunsu la cuvintele cele nemoderate ale legatului Capalti. — Despre cuprinsulu vorbirei scrie: Strossmayer cercetāndu viēt'a lui Christosu

au aretatu, ca Mantolitoriu prelotindenea au fostu tipulu invetiaturii, faptelor bune, blandetiei, indurārei și ingāduntiei; au aretatu ca totu acel'a-si caracteru, totu aceea-si iubire are, și treb'ie sa aiba și biseric'a lui. Ce facemu noi inse faci'a cu acestea? Ce pretindu unii dela noi se facemu? Noi anatemisāmu, noi escomunicāmu, noi punem la indice, noi strigāmu „Heresis!“ „Schism'a!“ s. a. — Cā unu tresnitu au resunatu cuvintele lui; acēst'a paralela au produsu unu efectu intru adeveru cutremuratoriu.

Nu mai putiuna impresiune au facutu oratiunea unui episcopu americanu, care in cuvinte apesate accentuā se, ca a fostu profesore de nautica, de teologia și ca si alte sciintie nu i suntu necunoscute. Se vede suprinsu ca e chiamatu aci, pentru de a plesni sciintiele in faci'a, de a osāndi sirguintiele sciintifice. Biseric'a n'are misiunea acēst'a și e si intrebare, ca afla-se aci destula pncepere in astfelu de cestiuni. Biseric'a aru face mai bine, cāndu s'aru nesuf. a-si sterge peccatele cele vechi; aru face mai bine, cāndu aru dechiarā ca cei negri cu cei albi au asemenea drepturi. Voiescu ei a eschide pre laici (mireni) dela sciintie, a face sciintiele monopolu pentru preotime sēu pentru o parte din cleru?

R o m a n i ' a.

In ședința camerei din 17 Dec. Deputatulu Codrescu interpelēza pre min. de interne despre atitudine sea fatia cu evreii.

Min. raspunde:

Despre aliantia israelita, in adeveru, dloru. totu ceea ce a spusu d. Codrescu este adeverat; acēsta aliantia esista, e sustinuta prin multe capacitāti, prin multe poteri financiare, incātu in strinatate a ajunsu a fi o potere care tratēza dela suveranu la suveranu; si dēca trebuie se multāmim lui Ddieu de ceva, multāmim ca noi pāna astadi, natiune mica, amu fostu destulu de puternici, destulu de ajutati de impregiurāri si de patriotismulu țierei, cā pāna astadi in țiera nōstra, mai pucinu decātu in ori-ce alte țieri multu mai mari, acēsta aliantia israelite are mai pucina actiune; acēst'a o afirmu si o spriginu. Rolulu acestei aliantie a spusu dlu Codrescu fōrte bine ca ingrijesce chiaru popōre mai puternice decātu noi, si prin urmare trebuie se ne ingrigesca si pre noi; si aci vede fōrte bine onor. d. Codrescu ca nu e unu ministru de o parte, unu deputatu de alta parte: toti suntemu romāni, toti suntemu de acord in acēsta cestiune. (aplaude unanime)

On. d. Codrescu a citatu si ōre care cuvinte ale dlui Armand Lēvy, in care se dice ca minis-

tericlu actualu aru fi promis . . . nu sciū ce. Ei bine, permiteti-mi de aci, dupa acēsta banca, se tramitu dlui Armand Lēvy o desmintire formale, ori unde s'aru aflā elu! (aplaude unanime indelungu repetite).

D. Armand Lēvy e crescutu la ocea scōla de ōmeni cari nu sciū: anteiu, ca conversatiunile particulare nu se reproducu fāra permissiunea celui cu care lea ținutu; alu doilea, cari n'au nici macaru delicatētia și datoriu de a reproduce cu esactitate cuvintele rostite. Cāndu amu intratu in ministeriu, preste trei zile m'amu treditu cu o persōna care a cerutu audientia, spunēdu ca e rabinulu Lēvy. Acestu domnu a venitu la mine și s'a adresatu astu-feliu: suntu insarcinatu de aliantia israelita se-ti facu intrebarea: care e politic'a ce D-ta estī hotaritu se padiesci in cestiunea israelitilor? La acēsta intrebare, iertati-mi espressionea, — amu pusu mānile in posunariu și amu respunsu: Nu cunosc aliantia israelita; (aplaude unanime) ea nu face parte din acele poteri garante cari au dreptulu . . . (aplaude sgomotose).

Eata ce amu respunsu eu, si, dēca dlu Codrescu aru bine-voi se caute in colectiunea arhiveloru israelite, aru gasi acelu raportu, unde se dice: țieranulu dela Dunare a respunsu asiā: n u c u n o s c u p r e a l i a n t i ' a i s r a e l i t a . (aplaude prelungite).

Acestea, dloru, odata dīse, ve declaru ca si noi cā guvernulu suntemu preocupati de acēsta cestiune; si cā se respingemu acēsta potere care are talente și dibacia de a bate la tōte usiele, cāndu unele le gasesce inchise se adresēza la altele, cari in totu momentulu face greutāti nu numai nōue, dera tuturor și pretotindēnc, avēmu trebuintia si de altu-ceva, căci nu poterea unui ministru e de ajunsu: e poterea D-vōstra tuturor care cu totu impreuna . . . (aplaude unanime). Cāci, dloru, ce va potē face unu ministru singuru? Chiaru on. d. Codrescu si-a pusu aceste cestiuni: se oprimu comitetele? se oprimu diarietele? nu socotu ca cere cineva acestea.

O voce, se opriti invasiunea.

D. Ministru de interne. Invasiunea! A! eata alta cestiune. Invasiunea nu se pōte oprī cu situatiunea geografica a frontarielor nōstre, si cāndu pichetele suntu in departare unele de altele o posta si jumetate. Jidani nu intrā in țiera prela trectatōre, ci intra in țiera printre trectatōre. Voiu rugā pre on. deputati dela Bacau și Romanu sa se uite primavēr'a și tōm'n'a la acele siruri de furnici cari vinu din susu și trecu in josu spre Galati, Focsiani, etc. unulu dintr'acei'a nu intrā prela trectatōre, ci printre trectatōre.

Dera se lasāmu intreruperea on. d. Fetu si se revenim la cestiune.

Acēsta demnitate este necunoscuta bisericiei catolice și nici odata n'au fostu adunatu unu consiliu ecumenicu prin voint'a unoru astfelu de persōne. Se dice ca esista cardinali de acēst'a ce n'au nici decum episcopi, și ca alții n'aru fi nici chiaru preoti ci simpli diaconi.

Audit'au ōre cine-va spuindu-se ca aru fi permisu la asemenea persōne a se adresā episcopatulu catolicu, de care voi marturisiti, celu putienu prin cuvinte, ca le-au instituat spiritulu sāntu spre a guvernā biseric'a?

Ce suntu deci acēsti demnitari pre cari-i numiti cardinali și care-si permito de a usurpā funcțiunile de episcopatu deplinu și de a lucrā cu voi in locul Patriarhiloru apostolici ce au ținutu totu-dēun'a rangulu primu in biseric'a? St. Ieronimu, este adeverat, acusa pre diaconii romani de o insolentia mare și de o mandria esagerata; dera vediat'au cine-va astfelu de persōne de a-si arogā funcțiunile cele mai sacre, de succesori ai apostoloru?

Este inea multu mai neplacutu, venerabile confrate, ca voi dati scrișoriloru vōstre numele de: Indictio, anunctio, convocatio, statutum, decretum, mandatum, praeceptum, observatio, (juramento). Aceste cuvinte de adrese cātra confratii vōstri suntu lipsite de spriginulu stei Scripturi, și biseric'a catolica nu permite nici unui episcopu de a intrebuintā relativu de alții asemenea limbajiu. Pentru ca adeveratulu catolicu nu recunōșce nici decum alte statute decātu canōnele facute și stabilite prin biseric'a intrēga prin sinodu. Cātu despre decrete, voi a-ti uitatu ōre ca decretele a cāroru stilu i lu timtati au fostu abrogate definitivu prin chiaru decōrii vōstri, cā piese fabricale? Nu esista nici unu

exemplu pentru limbajiu vōstru afara de acelu alu violenței condamnate dejā. Acēsta violența au asigurat dejā multu tempu predicesoriloru vōstri la scaunulu bisericiei occidentale, o usurpatione pre care o au inceputu Nicolau I și care au trecut dupa aceea in institutiunile feudale a succesoriloru lui Carolu celu mare.

Acēst'a maniera n'au insielatu din nenorocire nici odata pre greci; și anglicanii n'au simlitu mai bine calumni'a cu care i-au urmatu pre greci, reviuindu la vechi'a disciplina. Dupa aceste, tronulu vōstru este de multi seculi cadutu dela comunicatiunea apostolica, a cāror'a bisericile din orientu suntu radacin'a istorica și trunchiulu principalu. Cāci, prin raportu cu orientulu, noi putemu aplicā testualu cā faptu istoricu, la fia-care biseric'a Europei, fāra a acceptā pre cea de Rom'a; cuvintele st. apostolu Pavelu: Non tu radiceem portas, sed radix te (Nu porti tu radacin'a, ci radacin'a te pōrta). Indrasniti a ve adresā lunei crestine in acestu stilu de acēsta „minciuna premeditata“, ca iesuitii insisi au recunoscutu *) cā basa a disciplinei vōstre acestei nōue, acēst'a-i cu atāt'a mai multu neiertata, ca voi cunōșceti mai bine insielatiunea pre care n'au cunoscuto unii dintre predicesorii vōstri.

In favōrea ignorantiei loru asupra acestui subiectu se iērta din tōta inim'a insasi lui Grigoriu alu VII și mai de siguru st. din evulu mediu. I au fostu victim'a acestei violenți prodigōse, acestei patimi a occidentului. Inse voi avēti aceeași seusa. Pentru ce imitati pre Grigoriu alu VII și nu pre Grigoriu I, ce nu pretindea nici o suprematia asu-

pr'a confratiloru sei episcopi și considerati acel'a-si titlu desiertu de episcopu universalu cā unu stigmatu (buba) a lei Antichristu? Ascultati-lu: in isto enim scelesto vocabulo consentire nihil aliud est quam fidem perdere. (La acēsta infernala voce nimenea altulu nu este a consimti fāra a perde credința) și aiurea unde scrie episcopiloru cari consimtia la acēsta usurpatia: Vobis subtrahitur quod alteri plusquam ratio exigit proebetur, (se subtrage dela voi aceea ce altui cu mai multa ratiune se pretinde a i se concede).

„ . . . Si enim universalem me papam vestra sanctitas dicit negat se hoc esse quod me fatetur universum. (Deci dēca sanctitate vōstra me numesce papa universalu nēga a fi aceea ce universalu me marturisesce). Si inca, oāci elu nu se ostenesce nici odata de a insistā asupra acestui punctu: „Ego autem fidenter dico quia quisquis se universalem sacerdotem vocat vel vocari desiderat, in elatione sua Antichristum praecurrit, quia superbiendo se coeteris praepōnit. (Deci eu cu credința dīcu pentru ca celu ce se numesce preotu universalu sēu aru dorī a se numi in ingāmfarea sea, precurge pre Antichristu, pentru ca prin mandria se pune mai pre susu de cei'alții).

Pre cine deci trebuie a ascultā, pre voi sēu pre anticulu și sāntulu vōstru predicesorū? Elu privea cā unu ce de respinsu aceea ce voi pretindeti, nunumai prin cuvinte dera prin fapta in scrisorile vōstre, la care, dupa cuvintele st. Grigoriu, nici unu episcopu nu s'aru supune fāra dauna in credința, fāra a depune din episcopatulu seu, fāra a se face complice la venirea lui Antichristu.

(Va urmā.)

*) Studii religiōse prin parintii societății lui Iisusu nr 47 la Foulches.

A vorbitu on d. Codrescu foarte multu de ali-anti'a israelita. V'amu spusu, si mai repetimu ca, si noi suntemu ingrijiti de acelu spriginu mare, care i-lu gasescu ebreii langa aliantia israelita. V'amu mi spusu ca aceea aliantia bate la tote usiele, si voiu veni a ve mai spune ca in privinta acest'a chiaru statele cele mai mari suntu espuse la ase-menea mijlociri. Aceste mijlociri suntu pre tota dia'a; chiaru in septemân'a trecuta unu deputatu alu aliantiei israelitoru din Americ'a s'a dusu la presedintele statelu Unite si i-a cerutu a inter-veni langa imperatoarele Russei ca se ia mesuri mai blânde si a revoca dispoziitiunea luata de a isgoni 2000 familii de jidani din Basarabi'a Ru-sesca. Vedeti, dloru pâna unde mergu!

Din acestea inse nu resulta ca noi trebuie se ne plecâmu capulu: din contra noi venimu si di-cemu: Guvernulu actuale necontenitu si pretutin-dene a cautatu se lumineze Europ'a si se raspunda asertiuniloru aliantiei israelite care dice ca in ti-er'a nôstra exista persecutiuni religioase. Pretutin-dene, dloru, si guvernulu si agentii tierci in stra-inatate au explicatu si au spusu ca aci nu e o ces-tiune religioasa, ci e o cestiune economica, o ces-tiune nationale.

Prin urmare suntemu cu totul de acordu cu on. d. Codrescu, care ni-a aretatu reulu. On. d. Codrescu a citatu mai multe fapte dintr'o brosiura, care a aparutu la Parisu si care apera Romani'a despre imputârile ce i se facu. Aci n'a fostu dreptu on. d. Codrescu, căci D-sea sefe foarte bine cine a scrisu aceea brosiura si cum a esitu ea. Acea bro-siura apera Romani'a tocmai precum o apera si gu-vernulu actuale. Scie foarte bine d. Codrescu a-cest'a.

Vomu mai spune inca ceva spre sigurantia D-vôstra, e ca in not'a ce ni s'a adresatu de re-presentantii unoru poteri, in favorea evreiloru, eu mi-amu luat libertatea mare de a raspunde ca nu li cunoscun competintia, si apoi D-vôstra veti vedé ce amu mai disu: amu aপরতু cātu amu potutu drepturile tierci, si amu cautatu se lumineze Europ'a. Aliantia israelita dice: aliantia israelita are mâna lunga; si au fostu unele din persoanele diplomatice cari au disu ca, guvernulu trebuie se cada, fiindu ca a respunsu astufeliu. Ei bine, dloru, minist-erulu nu va cadé din cauza ca nu tiene sêma de pretensiunile aliantiei israelite, flu asiguru, pentru ca amu convictiunea, care amu capetat'o cându amu fostu in strainetate, ca Europ'a in sta-tete ei are ministri cu animi de crestini, si sciu a întielege cestiunea astufeliu cum este, iera nu cum li se aréta de cei interesati (aplause). Gresial'a nôstra a fostu inse că pre de o parte amu venitu cu proiecte de legi cari au speriatu Europ'a, si pre de alta parte nu ne-amu pusu sei aretâmu dreptu-rile natiunei si suferintiele ei. Pre acestu teremu se ne punemu, dloru, iera nu se ceremu numai dela ministri că ei se esecute, ci se ne punemu impre-una cu ministri se aretâmu adeveral'a stare a lu-cruriloru acelei Europe care nu le-a cunoscutu si pre de alta parte se otarimu acést'a cestiune intr'unu chipu conformu cu interesele tierci, si totu-odata cu ideele europene. Nu ni este permis, dloru, nôue cari traimu in mijloculu acestei Europe, se avemu alte idei; trebuie se facemu o stare de lu-cruri care pre de o parte se tiena sêma de dure-rile tierci, iera pre de alta parte se lumineze si se impinga pre Europ'a a tiené si ea sêma de ele. Nu potemu noi se ne punemu in stare de opunere cu Europ'a intréga; datorita nôstra este se o lumi-nâmu, si, cum amu mai disu, se o facemu se tie sêma de durerile nôstre. Si ve asiguru, ca minist-erulu nu a facutu alt'a, decâtu acést'a, si totu-odata ve incredintiezu ca Europa a întielesu ca acést'a este o cestiune ce merita a fi studiata, ca nu se cuvino se fimu condamnati că in anulu trecut, fâra a fi ascultati. Eata unu mare progresu fa-cutu in opiniunea Europei; se ne folosimu de a-cést'a ocaziune si se otarimu cestiunea, inse impre-una cu D-vôstra. Diuariele streine din timpu in timpu reproducu cuvinte neesacte, si d. Codrescu va cetitu mai multe corespondintie ale unoru mem-bri ai comunitatii israelite. Ei bine, dati-mi voia se ve facu o declaratiune, si o declaratiune care in tote impregiurările ve-ti gasi-o esacta: fiti incre-dintiati că sub Carolu I. numai romanismulu va fi cultivatu, si numai romanismulu va prosperá. (aplause). Eata, D-loru, declaratiunea ce trebuie se facu, nu domnului Codrescu, ci sântului adevêru.

Acestea odata dise, vinu la partea a d'ou'a, in privinta miscâriloru facute de ebrei in tiêra. Ei bine, D-loru, ce se le facemu? Suntu 400,000; aceste 400,000, traescu in tiêra constitutionala, cu dreptulu de asociatiune, cu dreptulu de libertatea preseii. Cum voiti că noi se impedecâmu miscarea loru? ce se facemu noi? ei facu reu si totu ei se adreséza la streini! si ve asiguru ca nu a fa-cutu jideviloru din Romani'a nimeni mai multu reu de cātu aliantia israelita: si in cãta vreme se voru adresá la streini, ei voru fi unu poporu care, cum au disu d. Codrescu, se tiene la pândia că se ne lovésca in momentul celu mai greu. Ei in totud'a-un'a nu voru putea dobândi nimicu dela noi, pen-tru ca atunci nu este nimic'a decâtu o nationalitate care cânta sa se apere de o alta nationalitate.

Acestea odata dise, suntu multiamitu ca d. Co-drescu a bine-voitu si nu a facutu o interpelare, ci a pusu inaintea D-vôstra cestiunea ebreiloru, cestiune care preocupu pre guvernulu totu atátu, cātu si pre D-vôstra. In tiêra avemu misiunea se ape-râmu drepturile si si demnitatea Romani'ei si totu-deodata si onórea ei, pentru ca se ne lasâmu că Europ'a se créda ca suntemu unu poporu barbaru. Asiá déra cestiunea nu se póte hotari de cātu im-preuna cu D-vôstra. D. Codrescu v'a spusu multe cari suntu esacte; bine-voiesca D-sea acum se faca o propunere care credu ca va fi mai fericitu de cātu aceea care a fostu facutu de mine anu; si ve rogu bine-voiti a primí propunerea dlui Codrescu, care credu ca va fi: séu de a rândui o comisiune parlamentara, s'au ca se faca unu proiectu de lege; si atunci, atunci impreuna cu D-vôstra vomu lucrá si ve vomu dá si noi tote luminele nôstre. Vedeti déra ca nu voimu că D-vôstra se treceti la ordinea dilei, din contra, dicemu ca guvernulu trebuie se lu-creze impreuna cu Camer'a in deplin'a armonia, si trebuie sa se lumineze si o parte si alt'a.

Ve declaru déra in chipulu celu mai positivu ca durerile tierci suntu si durerile nôstre, ca in-grigirile D-vôstre suntu si ale nôstre; totu ce este cu putintia, totu ce permite legislatiunea actuala amu facutu si vomu face. Socotescu ca si pentru inte-resele nôstre in intru si pentru onórea de efara, cestiunea merita unu interesu mai mare, de-si dis-cursulu domnului Codrescu este interesantu in aceea numai ca a chiamatu atentiunea D-vôstra, aducendu cestiunea din nou pre tapetu. Asiá déra ve ru-gâmu, luati cestiunea si o tratati, căci din nenoro-cire, on. dlui Codrescu a facutu ceea ce facu si alti, necontenitu a aretatu bóla, déra nu a indicatu si mijlocele de vindecare; a criticatu tote mesurile administrative, dára nu ne a spusu cari altele se luâmu. Vedeti tribunale cari intâlnescu vagabondi si i gonescu, sate, comune cari nu i primescu in sinulu loru. Administratiunea se trezesce cu sute de vagabondi si ebrei si de alte nationalitati, si nu avemu nici unu mijlocu de a scapá de acesti vaga-bondi. Amu voitu se intocmimu ceea ce in Angiia esista, unu stabilimentu de vagabondi, si atunci a-ti veditu cum in tiêra s'a disu ca voimu se coloni-semu Dunarea cu evrei, cându sciau bine ca evrei nu lucréza pamentulu.

De alta parte, in strainatate, amu fostu acu-sati ca voimu se departâmu acolo populatiuni in-tregi intr'unu punctu departatu din care voimu se facemu o noua Caiena.

Astufeliu fiindu, inca odata ve rogâmu, dom-n'loru, veniti in ajutorulu nostru, este o cestiune care merita tota seriós'a luare aminte a D-vôstra, se indreptâmu o stare de lucruri in care, o repetu, trebuie se tienemu sêma si de interesele tierci si de ideile civilizatiunei moderne pre cari nu se cu-vine noi se le despretuimu.

(Va urmá)

Invitare de prenumeratiune

la opulu istoricu intitulatu:

„Vechia metropolia ortodoxa romana a Transilvaniei, suprimerea si restau-rarea ei” — (unu tomu.)

Déca strabunii nostri s'aru fi ingrigitu mai bine pentru insemnarea actelu loru nationali, bi-sericesci si politice, a vietiei loru proprie: astadi nu amu mai fi necesitati a orbecá intru intune-recu mai fâra nici unu picu de lumina propria, fiindu avisati la licoriturile ce abiá ni le impartasiescu alte lumini straine, si cu atát'a mai putienu amu fi

devenitu in fatal'a positiune, de a ne vedé chiaru si originea si nationalitatea disputându-se de cãtra cei straini. Ei bine, déca ei din cause mai multu mai putienu justificátorie, nu-si putura implini de-torintia acést'a fatia cu sine si cu posteritatea: urméza că si noi stranepotii loru, inca se stâmu cu mânilu in sinu si se lasâmu pre urmatorii nostri in aceeași intunecime órba despre actele nôstre? Acei'a inca se mai potu escusá cu vitregitatea tem-puriloru sub cari gemura pentru neactivitatea loru in asta directiune; dára noi cesti de astadi óre cu ce ne-amu mai scí escusá pentru nepasârile nôstre? Nimic'a chiaru nu aru vorbi pentru, ci tote in con-tr'a nôstra, încátu ne-amu face vinovati de blaste-mele cele mai meritate ale descenditorulu nostri.

Pre langa acestea se scie in comunu, ca ve-nitoriulu unu poporu, cá si alu unu individuu, re-sulta esentialmente din presintele si trecutul ace-lui'a; cum vomu puté deci resólve noi problemele venitorulu nostru, déca nu ne vomu scí presintele si trecutul, si acestea cum le vomu scí déca nu ne vomu adoperá a le insemná cu tota seriozitatea si acurateti'a?

Eca dára totu atâtea cause pentru de a fi activi pre tote terenele vietiei nôstre nationale, pen-tru de a ne insemná tote actele mari si mici, spre binele nostru si alu urmatoriloru nostri!

De atari convingeri érá petrunsu subscribulu cându se apucá de compunerea opului seu: „Ve-chia metropolia ort. romana a Transilvaniei, suprimerea si res-taurarea ei”, carele terminându-se dejá si facendu-se dispusetiunile necesarie pentru de a se pune sub tipariu, si ia voia a-lu recomandá onor. publicu românu spre bine voitórea primire si cal-durós'a spriginire a acelu'a.

Opulu acest'a istoricu, precátu bisericescu pre atátu si nationalu, de sine statatoriu, contine date istorice despre metropolia prementionata, si anu-mitu: 1) despre esistentia, originea, pusetiunea, ju-risdicitiunea, si metropolitii vechiei metropolii a Tran-silvaniei, dela inceputu pâna la suprimare-i, prin care se dovedesco ca ea e un'a din cele mai an-tice metropolii de astadi: 2) se espunu tote invecârile, nesuintiele, toti pasii cãti fi facura românií ortodocsi pentru restaurarea vechiei loru metropolii, si 3) se aréta tote actele ce urmara dela restau-rarea metropoliei amentite pâna in tempulu de facia, pre scurtu: opulu susu mentionatu cuprinde in sine intrég'a istoria a vechiei metropolii ardeleni, dela in-ceputu pâna astadi, încátu acést'a se póte scí din datele ce ne stau la dispusetiune.

Póte ca inca si mai de multu aru fi trebuitu se iése cartea acést'a la lumina, in sa scimu ca ad impossibilia non datur obligatio.

Cartea acést'a va cuprinde camu la 25—26 còle, va avé formatu placutu in 8-vu, si va ésti de sub tipariu cam pre la mijloculu lui Martiu 1870 cându se va puté tramite on. prenumeranti.

Pretulu unu esemplariu este numai 1 fl. 50 xr. v. a. unu pretiu destulu de moderatu facia cu cuprinsulu si voluminasitatea cártii, si prenumerati-unile suntu de a se tramite la subscribulu celu multu pâna in finea lui Martiu 1870. *)

S a b i i u in 23 Decembre 1869.

Nicolau Pope'a.

Protos. archid.

*) Prenumeratiuni primesce si Redactiunea nôstra si dupa cum aflâmu, s'au facutu dispusetiuni, cá sa se póta prenumérá si la dd. Protopopi. Red.

E d i c t u.

Nr. prot. 229. 1869.

Mari'a Capot'a din Hendorfu legiuit'a socia a plugariului Ioan'u Mant'a din Tra-poldu, scaunulu Sighisórei, ambii de religiunea gr. or., carea de unu anu paresindu pre barbatulu seu s'a perdutu, de nu se scie nimic'a de ea, se citéza prin acést'a, cá in t e r m i n u d e u n u a n u si o d i dela datulu de mai josu sa se infacisizeze la subscribulu scaunu protopopescu cá foru matrimoniale, căci la din contra actiunea bar-batului ei si in absentia ei se va pertractá si otari dupa legi.

Sighisór'a, in 27 Decembre 1869.

Forulu scaunulu prot. gr. or. alu Sighisórei.

Z a c h a r i a B o i u,

Protopresbiteru.

(30—1)